

KINGA BAUER

KONCEPCJE RYZYKA W PROPOZYCJACH UKŁADOWYCH PRZEDSIĘBIORSTW ZAGROŻONYCH UPADŁOŚCIĄ

Słowa kluczowe: analiza ryzyka, restrukturyzacja, upadłość

Keywords: risk analysis, restructuring, bankruptcy

Klasyfikacja JEL: G32, G34, G33

Wprowadzenie

Ryzyko i niepewność nieodłącznie towarzyszą funkcjonowaniu przedsiębiorstw ostatnich lat. Przedsiębiorstwa napotykają na trudne do przezwyciężenia bariery, które w skrajnym przypadku mogą prowadzić do upadłości. Problematyka niepewności, ryzyka i bankructw jest w praktyce niedostatecznie rozpoznana. Natomiast badania dotyczące identyfikacji zagrożeń w funkcjonowaniu przedsiębiorstw mogą stanowić istotny czynnik rozwoju teorii przedsiębiorstwa oraz racjonalizacji praktyki gospodarczej¹.

Ryzyko nierozłącznie związane jest również z procesem upadłościowym przedsiębiorstw. W przypadku likwidacji majątku niewypłacalnego dłużnika powiązane jest z kwestią pozyskania środków ze sprzedaży masy upadłościowej. Natomiast w przypadku postępowania prowadzącego do zawarcia układu, ma podwójny wymiar. Dotyczy zarówno możliwości wykonania układu, jak i kontynuacji działania po zakończonym postępowaniu. Analiza ryzyka przygotowywana jest przez dłużnika jako element propozycji układowych, a następnie powinna być poddana ocenie przedstawicieli sądu. Nieumiejętność diagnozy ryzyka może stanowić zagrożenie dla wykonania układu oraz przetrwania przedsiębiorstwa po zakończonym postępowaniu upadłościowym.

W kontekście powyższych rozważań, celem referatu jest analiza koncepcji ryzyka prezentowanych w propozycjach układowych przedsiębiorstw zagrożonych upadłością.

W ramach realizacji celu pracy przeprowadzono analizę dokumentacji procesów upadłościowych, w których składane były propozycje układowe. Badaniami objęto 34 przypadki, w których sąd ogłosił upadłość w latach 2011–2012.

¹ E. Mączyńska, *Wstęp*, [w:] *Meandry upadłości przedsiębiorstw: klęska czy druga szansa?*, red. E. Mączyńska, Szkoła Główna w Warszawie, Warszawa 2009, s. 19–26.

Prawne podstawy analizy struktury ryzyka przedsiębiorstw zagrożonych upadłością

Postępowanie upadłościowe w większości przypadków oznacza likwidację majątku niewypłacalnego dłużnika. Jednak, jeśli przedsiębiorstwa będą w stanie w wyższym stopniu zaspokoić roszczenia wierzycieli dzięki postępowaniu naprawczemu lub prowadzącemu do zawarcia układu z wierzycielami, sąd nie pozbawia ich możliwości kontynuacji działalności gospodarczej.

Postępowanie upadłościowe zmierzające do zawarcia układu prowadzone jest w celu zaspokojenia roszczeń wierzycieli i przywrócenia firmie zdolności do konkurowania na rynku. W tym celu konieczna jest restrukturyzacja przedsiębiorstwa. W sądzie składane są propozycje układowe, które muszą zawierać plan restrukturyzacji zobowiązań dłużnika².

Przepisy prawa dotyczące propozycji układowych koncentrują się na określeniu jednego lub kilku sposobów restrukturyzacji zobowiązań wraz z uzasadnieniem. Również zakres uzasadnienia propozycji układowych zawarty w art. 280 Prawa upadłościowego i naprawczego w większości odnosi się do restrukturyzacji zobowiązań. Wynika to z faktu, iż uzasadnienie to stanowi jedną z podstaw do podjęcia decyzji, czy przedsiębiorstwo jest w stanie wykonać układ i zaspokoić wierzycieli w wyższym stopniu niż w przypadku postępowania prowadzącego do likwidacji majątku. Jednak artykuł ten odnosi się również do takich aspektów restrukturyzacji, jak identyfikacja obecnego stanu przedsiębiorstwa oraz jego sytuacji jako jednostki działającej w pewnym otoczeniu gospodarczym.

Zgodnie z art. 280 Prawa upadłościowego i naprawczego, jednym z siedmiu elementów, które powinno zawierać uzasadnienie propozycji układowych jest analiza poziomu i struktury ryzyka. Prawo nie definiuje, czym jest struktura ryzyka, w jaki sposób należy dokonać pomiaru poziomu, ani do czego konkretnie ma się odnosić pojęcie ryzyka – czy do samej możliwości wykonania układu, czy do działalności gospodarczej w szerszym ujęciu.

Ponadto, prawo nie tylko nie określa precyzyjnie zasad sporządzenia tej analizy, ale również marginalizuje jej znaczenie. Za zgodą sędziego – komisarza możliwe jest ograniczenie uzasadnienia propozycji układowych (jeśli specyfika przedsiębiorstwa na to pozwala i nie wpłynie to na prawidłowe wykonanie układu).

Reasumując, przepisy Prawa upadłościowego i naprawczego kładą szczególny nacisk na restrukturyzację zobowiązań niewypłacalnego dłużnika, ale nie ograniczają możliwości podjęcia próby kompleksowej diagnozy zaistniałej sytuacji kryzysowej oraz ryzyka związanego z działalnością gospodarczą, a wręcz ją zalecają. Nie stawiają jednak tej analizy jako priorytetowej w postępowaniu upadłościowym prowadzącym do zawarcia układu, co w konsekwencji może mieć wpływ na jej przygotowanie.

² Ustawa z dnia 28 lutego 2003 r., Prawo upadłościowe i naprawcze, DzU 2003, nr 60, poz. 535, art. 267–269.

Istota ryzyka w postępowaniu upadłościowym prowadzącym do zawarcia układu

W teorii nauk ekonomicznych ryzyko nie jest jednoznacznie zdefiniowane. Według K. Jajugi, dwie podstawowe koncepcje ryzyka to³:

- koncepcja negatywna, według której ryzyko postrzegane jest jako zagrożenie, czyli możliwość nieosiągnięcia oczekiwanego efektu,
- koncepcja neutralna, traktująca ryzyko jako zagrożenie lub szansę, czyli możliwość uzyskania efektu innego niż oczekiwany.

W naukach zarządzania sytuacja, w której jedyną alternatywą obecnego stanu jest możliwość wystąpienia straty, nazywana jest ryzykiem czystym. Natomiast, jeśli zdarzenia przyszłe mogą wiązać się ze stratą, brakiem straty lub zyskiem, to ryzyko takie nazywane jest spekulatywnym (spekulacyjnym).

Przenosząc teorię nauk zarządzania na grunt postępowania upadłościowego:

- ryzyko czyste będzie oznaczało możliwość wykonania propozycji układowych w proponowanym zakresie lub zagrożenie dla wykonania układu oraz możliwość utraty zdolności do kontynuacji działania,
- ryzyko spekulatywne wiązać się będzie z możliwością zaspokojenia roszczeń wierzycieli w takim samym, wyższym lub niższym stopniu niż zawarty w propozycjach układowych, a funkcjonowanie przedsiębiorstwa z możliwością utraty zdolności do kontynuacji działania lub rozwojem przedsiębiorstwa.

Prawo upadłościowe i naprawcze poleca przedsiębiorcom dokonanie analizy struktury ryzyka. Choć pojęcie to nie zostało sprecyzowane, to jednak należy spodziewać się, iż zaleceniem jest przygotowanie uporządkowanego zestawienia rodzajów ryzyka, z jakimi wiąże się wykonanie układu i prowadzenie działalności gospodarczej po zakończonym postępowaniu.

W naukach ekonomicznych funkcjonują różne kryteria podziału ryzyka⁴, które można również zastosować w analizie koncepcji ryzyka podmiotów zagrożonych upadłością.

Z punktu widzenia procesu upadłościowego, za priorytetowy podział można uznać kryterium ze względu na wpływ na źródła ryzyka. Rozróżnia się ryzyko systematyczne, które nie jest kontrolowane przez przedsiębiorstwo (np. działanie sił przyrody, zmiany sytuacji ekonomiczno-politycznej, przepisów prawnych) oraz ryzyko specyficzne, na które przedsiębiorstwo może wpływać (np. zarządzanie firmą, konkurencja, dostępność surowców, płynność, bankructwo konkurenta, kwalifikacje pracowników).

³ K. Jajuga: *Koncepcje ryzyka i proces zarządzania ryzykiem – wprowadzenie*, [w:] *Zarządzanie ryzykiem*, red. K. Jajuga, PWN, Warszawa 2009, s. 13.

⁴ Por. m.in. w: D. Dziawgo, A. Zawadzki: *Finanse przedsiębiorstwa: istota – narzędzia - zarządzanie*, Stowarzyszenie Księgowych w Polsce – Zarząd Główny, Instytut Certyfikacji Zawodowej Księgowych, Warszawa 2011, s. 52–57; T.T. Kaczmarek: *Zarządzanie ryzykiem: ujęcie interdyscyplinarne*, Difin, Warszawa 2010, s. 73–106; W. Tarczyński, M. Mojsiewicz: *Zarządzanie ryzykiem: podstawowe zagadnienia*, PWE, Warszawa 2001, s. 15–23.

Ze względu na horyzont czasu, ryzyko dzieli się na operacyjne i strategiczne. Ryzyko operacyjne związane jest z bieżącą działalnością operacyjną, czyli w praktyce postępowań upadłościowych odnosi się do możliwości wykonania układu. Ryzyko przetrwania przedsiębiorstwa po wykonanym układzie może mieć wymiar zarówno operacyjny, jak i strategiczny. Podkreślić jednak należy, że głównym celem przedsiębiorstwa w postępowaniu upadłościowym jest jego naprawa, tak więc działania dłużników i postrzeganie ryzyka skupiać się będą głównie na krótkim okresie działalności gospodarczej.

Ryzyko powodujące finansowe skutki można podzielić na⁵:

- rynkowe, w szczególności oznaczające ryzyko zmiany kursu walutowego, stopy procentowej, cen akcji, towarów, a także nieruchomości inwestycyjnych,
- kredytowe, dotyczące wszystkich sytuacji, gdy jedna ze stron ma zobowiązania finansowe w stosunku do drugiej,
- operacyjne, wiążące się z nieprawidłowo działającymi procesami wewnętrznymi oraz zewnętrznymi,
- płynności, które jest wynikiem działania innych rodzajów ryzyka i w ostateczności może prowadzić do utraty kontynuacji działania,
- prawne, dotyczące zarówno zmian w zakresie aktów prawnych dotyczących działalności przedsiębiorstwa, jak również niekorzystnych efektów prawnych zawartych umów,
- biznesu, wynikające ze zmiany warunków ekonomicznych prowadzenia działalności gospodarczej,
- specyficznych wydarzeń, np. działania sił przyrody.

W teorii zarządzanie ryzykiem dzielone jest na cztery główne etapy, takie jak:

1. Identyfikacja ryzyka.
2. Pomiar ryzyka.
3. Sterowanie ryzykiem.
4. Monitorowanie i kontrola ryzyka.

Koncepcja zarządzania ryzykiem ma zastosowanie również do przedsiębiorstw, w których przeprowadzane jest postępowanie upadłościowe, prowadzące do zawarcia układu. Analiza struktury ryzyka w praktyce będzie oznaczała identyfikację zagrożeń i szans, czyli pierwszy etap zarządzania ryzykiem. Rzetelna diagnoza jest warunkiem koniecznym powodzenia kolejnych etapów tego procesu.

Reasumując, pojęcie struktury ryzyka w postępowaniu upadłościowym nie wyklucza podejścia neutralnego, zarówno do możliwości wykonania układu w większym niż proponowany sposób, jak również rozwoju przedsiębiorstwa po zakończonym postępowaniu upadłościowym. Analiza struktury ryzyka przedsiębiorstw zagrożonych upadłością oznaczać powinna identyfikację i usystematyzowanie zagrożeń i szans wiążących się tak z toczącym się postępowaniem upadłościowym, jak i przyszłością przedsiębiorstwa. Analiza ta

⁵ K. Jajuga: *op.cit.*, s. 18–25.

stanowi pierwszy etap zarządzania ryzykiem w przedsiębiorstwie i powinna stanowić element propozycji układowych w postępowaniu upadłościowym zmierzającym do zawarcia układu. W teorii nauk ekonomicznych istnieje również wiele innych podziałów ryzyka, ze względu na różne kryteria. W kontekście omawianego problemu budowy struktury ryzyka w postępowaniu upadłościowym zasadnicze znaczenie ma możliwość wpływu na źródła ryzyka oraz istnienie możliwości wystąpienia tylko negatywnych lub również pozytywnych skutków.

Koncepcje ryzyka w propozycjach układowych przedsiębiorstw zagrożonych upadłością – wyniki badań empirycznych

Próba badawcza

Badania dotyczące analizy struktury ryzyka jako elementu postępowania upadłościowego zostały przeprowadzone w sądach w Warszawie, Krakowie, Katowicach i Tarnowie, w wydziałach prowadzących postępowania upadłościowe. Badania te stanowią część badań własnych Autorki dotyczących zarządczych aspektów procesu upadłościowego przedsiębiorstw.

W ramach realizacji celu niniejszego opracowania, szczegółowej analizie poddana została dokumentacja procesów upadłościowych w przypadku spraw, w których sąd ogłosił upadłość w latach 2011 i 2012. Analizie zostały poddane propozycje układowe składane wraz z wnioskiem o ogłoszenie upadłości zmierzającej do zawarcia układu.

Wyniki badań mają charakter pilotażowy. Próba zawiera 34 przypadki, w których sąd ogłosił upadłość latach 2011 i 2012, a dokumentacja procesu zawierała propozycje układowe. W próbie badawczej znajduje się:

- 27 przypadków, w których złożono wnioski o ogłoszenie postępowania upadłościowego prowadzącego do zawarcia układu, a sąd przychylił się do tej decyzji,
- 7 przypadków, w których dłużnik złożył wniosek o ogłoszenie upadłości prowadzącej do zawarcia układu, a sąd podjął decyzję o ogłoszeniu upadłości prowadzącej do likwidacji majątku. Z uwagi na starania dłużnika o możliwość przeprowadzenia postępowania upadłościowego zmierzającego do zawarcia układu, w dokumentacji znalazły się również propozycje układowe.

Upadłości według form prawnych w badanej próbie stanowiło:

- 26 spółek z ograniczoną odpowiedzialnością,
- 3 spółki jawne,
- 2 spółki akcyjne,
- 2 przedsiębiorców,
- 1 spółka komandytowa.

W związku wielomiesięcznymi, a nawet kilkuletnimi okresami pozyskiwania danych w postępowaniu upadłościowym, w badanej próbie przeważającą większość stanowią przypadki z 2011 roku (27 przypadków).

Analiza ryzyka jako element uzasadnienia propozycji układowych

W ramach realizacji celu pracy podjęto próbę odpowiedzi na pytania:

- jaki procent przedsiębiorstw składających propozycje układowe podjął się próby opracowania koncepcji ryzyka?
- czy zamieszczenie analizy struktury ryzyka jako elementu uzasadnienia propozycji układowych miało wpływ na decyzję sądu?
- jakie koncepcje ryzyka prezentowane były w analizach stanowiących uzasadnienie propozycji układowych?

W badanej próbie w 14 przypadkach (ok. 40% spraw) uzasadnienie propozycji układowych ogranicza się do propozycji w zakresie redukcji, opóźnienia terminu spłaty i rozłożenia na raty zobowiązań, natomiast całkowicie brakuje w nich analizy ryzyka. Próba, ze względu na małą liczebność, nie pozwala na uogólnianie wniosków na całą populację przedsiębiorstw przygotowujących propozycje układowe, jednak sygnalizuje problem możliwości braku tego elementu jako uzasadnienia propozycji układowych.

W badanej próbie w 7 przypadkach dłużnik złożył wniosek o ogłoszenie upadłości prowadzącej do zawarcia układu, natomiast sąd podjął decyzję o ogłoszeniu upadłości prowadzącej do likwidacji majątku. W 4 z tych przypadków analiza ryzyka stanowiła jeden z elementów uzasadnienia propozycji układowych. W badanej próbie w 27 przypadkach złożono wniosek o ogłoszenie upadłości zmierzającej do zawarcia układu i sąd przychylił się do tego wniosku. Analiza ryzyka stanowiła element uzasadnienia propozycji układowych w 15 przypadkach przed ogłoszeniem upadłości. Oznacza to, iż w ok. 56% spraw na etapie podjęcia decyzji o rodzaju postępowania, analiza ryzyka stanowiła element propozycji układowych.

Tabela 1

Koncepcje ryzyka w uzasadnieniu propozycji układowych

Rodzaje ryzyka (liczba wskazań)		
systematyczne (21)	czyste (20)	cyklu koniunkturalnego (5) zmian prawnych (5) kursowe (3) inflacji (3) specyfiki rynku odbiorcy (2) wydarzeń (2)
	spekulatywne (1)	zmiany cen nieruchomości inwestycyjnej (1)
specyficzne (20)	czyste (20)	zmiany rodzaju lub zakresu działalności (5) zachowań klientów (5) konkurencji (3) wypłacalności odbiorców (3) płynności (3) kwalifikacji pracowników (1)
	spekulatywne (0)	(0)

Źródło: opracowanie własne.

Dalszej analizie poddano 20 przypadków, w których znajdował się element uzasadnienia propozycji układowych dotyczący analizy ryzyka. W 16 przypadkach zostały określone rodzaje ryzyka towarzyszące wykonaniu układu lub kontynuacji działania. W większości z nich analizy zawierały więcej niż po jednym rodzaju wskazanego ryzyka. W 4 przypadkach analiza ryzyka zawierała jedynie stwierdzenia, iż ryzyko wykonania układu jest znikome lub nie istnieje.

Dominującą była negatywna koncepcja postrzegania ryzyka. W 15 przypadkach uzasadnienia propozycji układowych, analiza odnosiła się jedynie do ryzyka czystego, mogącego zagrażać wykonaniu układu lub przetrwaniu przedsiębiorstwa. W jednym przypadku zaprezentowana została koncepcja ryzyka spekulatywnego. Dłużnik posiadał nieruchomości inwestycyjną, która w przyszłości może przynieść wyższy, niższy lub oczekiwany zysk.

Najczęściej przywoływanym ryzykiem systematycznym było ryzyko związane z możliwością pogłębienia się kryzysu gospodarczego oraz ryzyko związane z możliwością niekorzystnych zmian prawnych czy zmian kursu walutowego. Zmiana kursu walutowego w praktyce może być źródłem strat lub dodatkowych zysków. Jednak w analizowanych przypadkach dłużnicy postrzegali możliwość zmiany kursu walutowego jedynie jako zagrażające wykonaniu układu. Również możliwość zmian warunków ekonomicznych czy prawnych była przez dłużników postrzegana tylko w kategoriach ryzyka czystego.

Ryzyko specyficzne w większości przypadków było postrzegane jako ryzyko płynące z zewnątrz przedsiębiorstwa. Najczęściej wymienianym źródłem tego ryzyka były przede wszystkim działania konkurencji, problemy z pozyskaniem dostawców czy brak lojalności klientów.

W badanych przypadkach analiza ryzyka odnosiła się do działalności gospodarczej w czasie wykonania układu. W jednym przypadku odnosiła się również do długoterminowej strategii działania przedsiębiorstwa.

Prezentowane wyniki stanowią ujęcie subiektywnych koncepcji ryzyka związanego z wykonaniem układu i zachowaniem zdolności do kontynuacji działania, przygotowanych na potrzeby postępowania upadłościowego przez dłużników. Mogą być obciążone błędami, wynikającymi ze zbyt małej próby badawczej, niejednoznacznych przepisów co do sporządzenia analizy oraz możliwości celowego prezentowania lepszego niż faktyczny obrazu działalności gospodarczej przedsiębiorstwa zagrożonego upadłością.

Analizy ryzyka ukazują jednak pewne podejście do prezentowania jego koncepcji przez dłużników jako uzasadnienia propozycji układowych. Dłużnicy dostrzegają zarówno ryzyko systematyczne, jak i specyficzne. Dominująca jest negatywna koncepcja ryzyka. Główną obawę budzi działalność gospodarcza w warunkach kryzysu gospodarczego oraz zmienność przepisów prawa i kursów walutowych. Analizy koncentrują się na przetrwaniu w krótkim okresie.

Syntetyczne wnioski z badań

Próba badawcza, ze względu na małą liczebność, nie pozwala na w pełni wiarygodne uogólnianie wniosków na całą populację przedsiębiorstw starających się o wszczęcie postępowania upadłościowego zmierzającego do zawarcia układu. Wyniki badań pozwalają jednak zaobserwować pewne nieprawidłowości związane z analizą struktury ryzyka w postępowaniu upadłościowym:

- znaczna część przedsiębiorstw zagrożonych upadłością nie podjęła próby prezentacji ryzyka w uzasadnieniu propozycji układowych (ok. 40% przypadków),
- fakt sporządzenia analizy ryzyka nie miał wpływu na podjęcie przez sąd decyzji na temat możliwości przeprowadzenia postępowania upadłościowego prowadzącego do zawarcia układu,
- dorobek nauk zarządzania praktycznie nie został wykorzystany przy sporządzaniu analizy ryzyka. W badanej próbie tylko w dwóch przypadkach przy sporządzeniu uzasadnienia propozycji układowych, dokonując analizy ryzyka, podjęto próbę zastosowania metody SWOT.

Podkreślić należy, że z punktu widzenia realizacji przepisów prawa, obecny stan uzasadnienia propozycji układowych należy uznać za poprawny, gdyż za zgodą sędziego – komisarza, jeśli w jego ocenie nie wpłynie to na prawidłowe wykonanie układu, możliwe jest ograniczenie uzasadnienia propozycji układowych. Natomiast analizując szanse na przetrwanie przedsiębiorstwa po zakończonym postępowaniu upadłościowym, sytuacja, w której dłużnik nie jest w stanie poprawnie określić struktury ryzyka wiążącego się z wykonaniem zawieranego układu i prowadzoną działalnością gospodarczą, niesie za sobą zagrożenie powtórne go niepowodzenia po wykonanym układzie.

Podsumowanie

Kryzys w przedsiębiorstwie może prowadzić do złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości. Jednocześnie, może stanowić cenny impuls do przeprowadzenia zmian i dalszego rozwoju przedsiębiorstwa.

Wyniki badań wskazują, iż obecny stan jest zadowalający z punktu widzenia realizacji przepisów prawa, jednak zaobserwowano problemy z przeprowadzeniem kompleksowej analizy zagrożeń i szans wykonania układu oraz przetrwania przedsiębiorstwa po zakończonym postępowaniu upadłościowym.

Koncepcje ryzyka prezentowane w propozycjach układowych nie mogą być traktowane jako kompletny zbiór zagrożeń, jakie dostrzega zagrożony upadłością dłużnik. Jego celem jest uzyskanie pozytywnej decyzji sądu i wierzycieli odnośnie proponowanego układu. W związku z tym dłużnik może celowo pomijać dostrzegane przez siebie ryzyko oraz nadmiernie eksponować szanse przetrwania. Niekompletność analizy rodzajów ryzyka wiążących się z warunkami funkcjonowania przedsiębiorstwa może również wynikać z nieumiejętności jej przeprowadzenia.

Próba badawcza wykorzystana na potrzeby niniejszego opracowania nie pozwala na uogólnianie wniosków na całą populację przedsiębiorstw zagrożonych upadłością. Jednak wyniki te dają wyraźny sygnał potrzeby dalszych badań w obszarze zarządczych aspektów procesu upadłościowego przedsiębiorstw.

Literatura

- Dziawgo D., Zawadzki A.: *Finanse przedsiębiorstwa: istota – narzędzia – zarządzanie*, Stowarzyszenie Księgowych w Polsce – Zarząd Główny, Instytut Certyfikacji Zawodowej Księgowych, Warszawa 2011.
- Jajuga K.: *Konceptcje ryzyka i proces zarządzania ryzykiem – wprowadzenie*, [w:] *Zarządzanie ryzykiem*, red. K. Jajuga, PWN, Warszawa 2009.
- Kaczmarek T.T.: *Zarządzanie ryzykiem: ujęcie interdyscyplinarne*, Difin, Warszawa 2010.
- Mączyńska E.: *Wstęp*, [w:] *Meandry upadłości przedsiębiorstw: klęska czy druga szansa?*, red. E. Mączyńska, Szkoła Główna w Warszawie, Warszawa 2009.
- Tarczyński W., Mojsiewicz M.: *Zarządzanie ryzykiem: podstawowe zagadnienia*, PWE, Warszawa 2001.

dr Kinga Bauer
Uniwersytet Jagielloński
Instytut Ekonomii i Zarządzania
Katedra Rachunkowości Międzynarodowej

Streszczenie

Ryzyko w postępowaniu upadłościowym prowadzącym do zawarcia układu wiąże się z kwestiami możliwości wykonania układu oraz zachowania zdolności do kontynuacji działania. Nieumiejętność diagnozy ryzyka może stanowić zagrożenie dla wykonania układu oraz przetrwania przedsiębiorstwa po zakończonym postępowaniu upadłościowym. Celem referatu jest analiza koncepcji ryzyka prezentowanych w propozycjach układowych przedsiębiorstw zagrożonych upadłością. W ramach realizacji celu pracy przeprowadzono analizę dokumentacji procesów upadłościowych, w których składane były propozycje układowe. Badaniami objęto 34 przypadki, w których sąd ogłosił upadłość w latach 2011–2012.

W wyniku przeprowadzonych badań stwierdzono, iż znaczna część przedsiębiorstw zagrożonych upadłością nie podjęła próby prezentacji ryzyka w uzasadnieniu propozycji układowych. Fakt sporządzenia analizy ryzyka oraz jej jakość nie miały wpływu na podjęcie przez sąd decyzji na temat możliwości przeprowadzenia postępowania upadłościowego prowadzącego do zawarcia układu. W analizowanych przypadkach dorobek nauk zarządzania praktycznie nie został wykorzystany przy sporządzaniu analizy ryzyka.

RISK CONCEPTS IN ARRANGEMENT PROPOSALS OF COMPANIES THREATENED WITH BANKRUPTCY**Summary**

The risk of bankruptcy proceedings that lead to establishing of an arrangement is related to the possibility of concluding the arrangement and preserving the ability to continue operation. Failure in diagnosing the risk may endanger the arrangement establishment and the survival of the company after the completion of the bankruptcy proceedings. The aim of this paper is to analyze the concept of risk presented in the arrangement proposals of firms threatened with bankruptcy. As a part of the study, bankruptcy process documentation concerning submitted arrangement proposals was analyzed. The study included 34 cases in which the court has declared bankruptcy in the years 2011–2012.